

ДОВІДКА

про творчий внесок Сундука А.М.

**до циклу наукових праць “Оцінка вартісних характеристик водних
ресурсів України”**

При підготовці циклу наукових праць доктором економічних наук, старшим науковим співробітником ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАНУ» Сундуком А.М. було розроблено теоретико-методологічні і методичні засади економічної оцінки водних ресурсів. Сформовано базові фундаментальні позиції, які необхідно враховувати при проведенні агрегованої економічної оцінки водної складової природного багатства країни. Досліджено вартісні показники останньої на рівні держави, регіонів, галузей. Визначено, що водні ресурси можуть генерувати високу вартість, яка сприятиме їх залученню у площину економічних процесів. У свою чергу, це активізує впровадження інвестиційних проектів та використання інноваційного інструментарію (рента, екопослуги, капіталізація тощо), базованого на вартісних характеристиках цього виду ресурсів. Сформовано основні підходи до підвищення ефективності використання водної складової природного багатства відповідно до її економічної оцінки.

Таким чином, автором, у контексті проведеного дослідження, розроблено та поглиблено теоретичні засади реалізації процедури оцінки вартості водних ресурсів, сформовано нові методологічні підходи до проведення оцінки з удосконаленням методики врахування додаткових вартостей ресурсу.

Крім зазначеного, цінність роботи визначає низка практичних рекомендацій: сформульовані положення щодо вартісних характеристик у водогосподарському комплексі України і напрями їх використання формують можливість уповноваженим державним органам влади використати їх для розробки відповідних законопроектів та програм розвитку водного господарства. Крім цього, упровадження вартісних інструментів є корисним для фінансово-економічної сфери в цілому, зокрема, формуються вагомі передумови

до залучення банківських структур, інвестиційних фондів до процесу розбудови водного сектору.

Крім цього, претендент на Премію є автором 27 наукових праць у галузі економіки водокористування.

Директор ДУ “Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України”
академік НААН, д.е.н., проф.

[Handwritten signature]
М.А. Хвесик

Вчений секретар ДУ “Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України”
с.н.с., к.е.н., с.н.с.

[Handwritten signature]

А.О. Коваленко

А.М. Сундук під час виконання циклу наукових робіт працював на посаді старшого наукового співробітника ДУ “Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України”, відділу економічних проблем водокористування.

ДОВІДКА

про творчий внесок Мандзика В.М.

**у цикл наукових праць “ Оцінка вартісних характеристик водних ресурсів
України ”**

При підготовці циклу наукових праць старшим науковим співробітником відділу економічних проблем водокористування ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАНУ» Мандзиком В.М. було розроблено методичні підходи до комплексної економічної оцінки водних ресурсів. Зокрема запропоновано проводити комплексну економічну оцінку трьома етапами. На першому етапі проводиться економічна оцінка водних ресурсів як основи життєдіяльності людини. Результатом даної оцінки є грошовий вираз соціально-екологічного значення ресурсів водного об'єкта для людини та оточуючого середовища. Основним методом який при цьому використовується є умовно опитувальний, відповідно до Рамкової директиви ЄС стосовно оцінки водних ресурсів. На другому етапі проводиться нормативна оцінка водних ресурсів. Нормативна оцінка водних ресурсів визначається як сума поточних щорічних витрат на формування і охорону доступних для використання водних ресурсів та економічної оцінці води як природного ресурсу, що відповідає замикаючим затратам на залучення однієї додаткової одиниці водних ресурсів у господарський обіг. На третьому етапі проводиться оцінка водних ресурсів за рентним ефектом від господарського використання. Встановлено та наведено приклади визначення вартості 1м^3 води на основі замикаючих затрат або водної диференційної ренти другого роду для окремих видів господарської діяльності. Зокрема, проаналізовано особливості виникнення та перерозподілу рентних доходів, що виникають під час спеціального використання водних ресурсів для потреб зрошення у сільському господарстві та у гідроенергетиці. Проведено попередню оцінку величини водоресурсної ренти при вирощуванні озимої пшениці на зрошуваних землях. Обґрунтовано необхідність реалізації вдосконалених дієвих моделей

економічного механізму і нормативної бази плати за водокористування на основі формування рентних відносин у водному господарстві.

Таким чином, автором одержано ряд нових науково-обґрунтованих результатів, які спрямовані на вирішення важливого наукового та прикладного завдання щодо оцінки вартості водних ресурсів та розробки фінансово-економічних механізмів їх використання. Вирішенню зазначеної проблеми сприяли достатньо глибоке опрацювання історичних, теоретичних і методичних аспектів екологічних та економічних основ економіки водокористування.

Наукова цінність роботи полягає у розробленні теоретико-методологічних положень, спрямованих на вирішення проблеми сталого водокористування шляхом впровадження механізмів рентного його регулювання.

Крім зазначеного, цінність роботи визначає низка практичних рекомендацій, які можуть бути використані органами державного управління та місцевого самоврядування у процесі розробки програм розвитку водного господарства. Окремі з цих пропозицій вже знайшли своє втілення в управлінській практиці, про що свідчать акти про впровадження.

Крім цього претендент на Премію є автором 14 наукових праць у галузі економіки водокористування та формування рентних відносин у водному господарстві України.

Директор ДУ "Інститут економіки
природокористування та
сталого розвитку НАН України"
академік НААН, д.е.н.

[Handwritten signature]
М.А. Хвесик

Вчений секретар ДУ "Інститут економіки
природокористування та
сталого розвитку НАН України"
с.н.с., к.е.н., с.н.с.

[Handwritten signature] А.О. Коваленко

В.М. Мандзик під час виконання циклу наукових робіт працював на посаді старшого наукового співробітника ДУ “Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України”, відділу економічних проблем водокористування.